

مروری بر استعدادیابی در کانگ فوتوآ ۲۱

حسین پورمحمدی شهربابکی

چکیده:

زمینه و هدف: استعدادیابی ورزشی به معنای شناسایی و کشف آن دسته از قابلیت‌های بالقوه افراد است که قابلیت پروراندن داشته باشند. استعداد یابی در لغت به معنای «ظرفیت دستیابی به موفقیت» تعریف شده است. در واقع در فرآیند استعدادیابی تلاش می شود از طریق سنجش ویژگی‌های جسمانی، روانی، تکنیکی و اجتماعی عملکرد ورزشکار در آینده پیش بینی شود. استعدادیابی بهینه در ورزش باید الگویی کارآمد و همه جانبه ارائه دهد و تمام جزئیات را که در نتیجه نهایی دخیل اند، به درستی لحاظ کند.

روش بررسی: مطالعات صورت گرفته در داخل کشور مبین این مطلب است که دستگاه معینی بصورت هماهنگ و جدی به استعدادیابی نمی پردازد و طرح جامعی در این زمینه وجود ندارد.

یافته ها: با توجه به اینکه ورزش کانگ فوتوآ ۲۱ از گذشته های دور بصورت رزمی اجرا می شده، اما متاسفانه مطالعاتی در زمینه استعدادیابی آن صورت نگرفته است. لذا پژوهش حاضر سعی دارد به شناسایی و اولویت بندی نقاط قوت و ضعف استعدادیابی در ورزش کانگ فوتوآ ۲۱ کشور پردازد.

نتیجه گیری: با توجه به این امر جهت طراحی نظام تحقیق و توسعه استعدادیابی در ورزش کانگ فوتوآ ۲۱ کشور لازم است که از پژوهش های نظری و کتابخانه ای فاصله گرفته و بیشتر به موضوعات کاربردی پرداخته شود و ارتباط و تعامل نزدیکی با سازمان های اجرایی کشور بخصوص دو نظام کلان که متولی امر تربیت بدنی است (وزارت ورزش و جوانان و تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش) برقرار نمود. بنابراین در این تحقیق به بررسی موانع و مشکلات ورزش کانگ فوتوآ ۲۱ در کشور پرداخته است.

کلید واژه: مروری، ورزش، استعدادیابی، کانگ فوتوآ ۲۱، نقاط قوت، نقاط ضعف

«استعداد» در فرهنگ های لغت به معنای «توانایی ویژه و طبیعی» و «ظرفیت دستیابی به موفقیت» تعریف شده است. برخی دانشمندان عقیده دارند استعدادیابی در ورزش عبارت است از «فرآیند شناسایی ورزشکاران فعلی که توان بالقوه ای برای نخبه شدن دارند»

به عبارتی دیگر استعدادیابی ورزشی به معنای شناسایی و کشف آن دسته از قابلیت‌های بالقوه افراد است که قابلیت پروراندن داشته باشند. استعدادیابی بهینه در ورزش باید الگویی کارآمد و همه جانبه ارائه دهد و تمام جزئیات را که در نتیجه نهایی دخیل اند، به درستی لحاظ کند. طی سالیان اخیر در حوزه مطالعات استعدادیابی سعی بر این بوده است که ابتدا شاخصهای تعیین کننده در شناسایی ورزشکاران رشته های مختلف ورزشی به درستی مشخص شود؛ در ادامه هنجار ورزشکاران نخبه این رشته های ورزشی به دست آید تا امکان مقایسه سایر ورزشکاران با ورزشکاران نخبه فراهم شود و از این طریق نسبت به مستعد بودن ورزشکاران تصمیم گیری شود. همچنین برخی پژوهشگران صاحب نظر در حوزه استعدادیابی ورزشی تلاش کرده اند الگوهایی مبتنی بر عوامل ذاتی و اکتسابی ارائه دهند تا از طریق آن غربالگری اولیه ای از ورزشکاران صورت گیرد تا در مراحل بعدی بتوان با اطمینان بیشتری نسبت به هدایت ورزشکاران به سمت ورزشی که احتمال موفقیت دارند، اقدام شود. (۱۰)

رینگر در تعریف کاربردی استعدادیابی اعتقاد دارد: استعدادیابی یعنی پیش بینی اجرا» (عملکرد) از طریق سنجش ویژگی های جسمانی، روانی و اجتماعی و همچنین توانایی های تکنیکی. استفاده از معیارهای ویژه برای استعدادیابی فواید و امتیازات متعددی دارد:

۱. زمان لازم برای رسیدن به اجراهای ورزشی بهینه توسط ورزشکاران برگزیده را کاهش می دهد.
۲. در کار، انرژی، استعداد و توانایی های مربی صرفه جویی می شود. همچنین ورزشکارانی که دارای توانایی های بالاتری هستند، موجب افزایش کارایی برنامه های تمرینی مربی می شوند.
۳. توانایی شرکت در مسابقه و نیز تعداد ورزشکارانی را که به اجراهای ورزشی بهینه دست می یابند افزایش می دهد. در نتیجه تیم ملی نیز هماهنگی به وجود خواهد آمد که در مسابقات بین المللی تواناتر و قدرتمندتر ظاهر خواهند شد.

۴ اعتماد به نفس ورزشکار را بالا می برد ، چراکه اجراهای ورزشکار نخبه در مقایسه با ورزشکاران هم سن و عادی انتخاب نشده و به طور قابل توجهی اجراها بالاتر است پس در نتیجه اعتماد به نفس این ورزشکاران با استعداد بالاتر می رود.

۵ کاربرد تمرینات علمی را میسر می سازد زیرا توان ورزشکاران بالاست و بدین طریق متخصصان و کارشناسان علوم ورزشی با انگیزه بیشتری کار خود را ادامه خواهند داد.

موفقیت در ورزش در گرو حداقل ۳ عامل است : ۱. استعداد ذاتی مناسب؛ ۲. شرایط روانی مطلوب، ۳. تسلط به مهارت‌های تکنیکی. (۳)

بیان مسئله

در کشورمان نیز درک اهمیت موضوع استعدادیابی بین محققان تربیت بدنی و علوم ورزشی به تهنیه طرچهایی به منظور استعدادیابی منجر شده است که اکثریت این پژوهشها اغلب به استعدادیابی و ارائه مدل برای شناسایی استعدادها در یک ورزش خاص پرداخته اند و سعی در ارائه راه و روشی به خصوص برای استعدادیابی در رشته های ورزشی که تحقیق در آن زمینه انجام گرفته، داشته اند. (۱) با توجه به پژوهشهای صورت گرفته در زمینه استعدادیابی به صورت تک رشته ای در پژوهشکده تربیت بدنی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بررسی هایی که انجام گرفته و نتایج آن ذکر شده، میتوان نتیجه گرفت نه طرح اجرایی برای استعدادیابی در کشور وجود دارد و نه دستگاه معینی به صورت جدی به استعدادیابی می پردازد . همچنین بین دستگاههای مختلف در زمینه استعدادیابی هماهنگی وجود ندارد و در این مورد پاره ای از دستگاهها به صورت جداگانه، فعالیتهای پراکنده ای را انجام می دهند (۸)

عوامل مؤثر در فرآیند استعداد یابی به شرح زیر بیان شده است :

- ۱- شناخت مراحل رشد کودک (کودکان در سنین مختلف میزان رشد و توانایی های متفاوتی دارند
- ۲_ سن مرفولوژی یا ریخت شناسی : کودکان در محیط های زندگی با آب و هوای متفاوت روند رشد و تکامل متفاوتی دارند، ۳_ سن بیولوژیک (پیشرفت و تکامل فیزیولوژیکی اندام ها) : معیار

قرار دادن سن تقویمی موجب اشتباه در انتخاب ورزشکاران می شود، ۴_ سن ورزشی : شناخت مناسب ترین سن برای قهرمانی در هر رشته ورزشی خاص (سن قهرمانی رشته شنا و ژیمناستیک پایین در حالی که سن قهرمانی رشته دو و میدانی بالاست) به طرح ریزی برنامه های تمرینی کمک می کند. (۴)

دو روش اصلی در شناخت استعداد های ورزشی وجود دارد؛

۱_ روش طبیعی یا غیرمنظم : در این روش ورزشکار به صورت اتفاقی در شرایط فعالیت در یک ورزش خاص قرار می گیرد و با توجه به ویژگی های جسمانی و روانی خود به ورزش موردنظر علاقه مند می شود و در این ورزش پیشرفت می کند

۲_ روش علمی یا منظم : در این روش با انجام آزمونها و آزمایش های علمی توسط متخصصان علوم ورزشی، افراد با استعداد به روش علمی شناسایی و به سمت ورزش مناسب راهنمایی می شوند. مراحل استعداد یابی :

در کشورهای پیشرفته استعداد یابی در سه مرحله : مرحله اول (۳ تا ۸ سالگی) _ مرحله دوم (۹ تا ۱۵ سالگی) و مرحله سوم در سطوح ملی و قهرمانی صورت می گیرد، بی شک بهترین مرحله استعداد یابی مرحله دوم (۹ تا ۱۵ سالگی) می باشد، این مرحله برای نوجوانانی کاربرد دارد که تجربه تمرینات منظم و منسجم را داشته باشند، نقش روانشناسان ورزشی در این مرحله بسیار مهم است.

معیارهای استعداد یابی :

۱_ سلامت جسمانی ۲_ ویژگی های آنترپومتریک ۳_ وراثت ۴_ امکانات ورزشی و مربیان مجرب مراحل پیشرفت ورزشکار بعد از استعداد یابی نیز یکی رشد همه جانبه و کامل و دیگری تخصصی شدن ورزش و سپس رسیدن به حداکثر توانایی ها می باشد

روش تحقیق :

در این مطالعه مروری با جستجوی کلمات کلیدی استعدادیابی در ورزش، استعدادیابی، کانگ فوتو ۲۱ در مقالات پایگاههای اطلاعاتی معتبر مانند PubMed و سایت پژوهشکده تربیت بدنی،

سایت دانشکده پزشکی اصفهان و سایت مجله پژوهش و سلامت و بانک اطلاعاتی و سپس مطالعات داخلی رصد شدند.

بررسی و مرور نهایی روی بیش از ۲۰ مقاله انجام گرفت. سپس نتایج ۱۰ مطالعه همراستا ارائه و بررسی و مرور نهایی روی ۱۰ مقاله انجام گرفت. سپس نتایج ارائه شد. در ادامه به بررسی استعدادیابی در ورزشهای رزمی می پردازیم.

یافته های تحقیق

با مطالعات مفصل انجام گرفته در زمینه تعیین شاخصهای مؤثر و هنجاریابی ورزشکاران نخبه در سالیان اخیر، میتوان الگوهای کارآمد و همه جانبه آن هم مختص هر رشته ورزشی به طور اختصاصی مطرح کرد. به عبارتی تمرکز بر شناسایی مهمترین شاخصها و هنجاریابی ورزشکاران نخبه است. در حالیکه روش یا الگویی که بتواند همه متغیرهای تعیین شده را به عنوان مجموعه‌های از تواناییهای فرد در نظر بگیرد و در صورت لزوم وزن (درجه اهمیت) متغیرها را نیز ملاحظه کند، وجود ندارد. در واقع یکی از دشوارترین مسائل در خصوص استعدادیابی، تعیین سهم هر یک از عوامل مذکور برای موفقیت در ورزشی خاص است.

الگوهای نظری متعددی برای شناسایی عوامل مؤثر بر عملکردهای ورزشی در گروهی از ورزشکاران، ارائه شده که تعدادی از آنها یک دوره تمرین را نیز شامل میشود. بیشتر الگوها، استعداد ورزشی را حاصل مجموعه‌های از متغیرها در نظر میگیرند؛ بنابراین شناخت درست این متغیرها کمک میکند تا فرایند استعدادیابی ورزشی با توفیق بیشتری همراه شود.

بدیهی است که استعدادیابی به معیارهای ویژه ای نیاز دارد. این معیارها از این جهت ضرورت دارند که فرد توانا از ناتوان متمایز شده و آنهایی که مناسب یک رشته ورزشی بوده به این ورزش روی می آورند و افرادی که به معیارهای لازم دست نیابند در جهت دیگر هدایت می شوند. این معیارها عبارتند از:

۱- بهداشت (سلامت جسمانی): سلامت جسمانی نیاز مطلق هر فردی است که در رشته های مختلف به فعالیت می پردازد. لذا ورزشکاران پیش از عضویت در یک تیم یا باشگاه باید آزمایشات پزشکی را انجام داده باشند. مربی نیز باید افرادی را انتخاب نماید که از نقطه نظر سلامتی در

وضعیت خوبی باشند. لازم به ذکر است که تفاوت‌های بین افراد براساس نیازها و ویژگی‌های عملی یک رشته مشخص شوند.

۲- توانایی بیومتریکی: این عامل، یکی از عوامل کمکی در رشته‌های مختلف ورزشی و از جمله ملاک‌های اصلی در استعدادیابی است. قد، وزن، طول اعضای بدن، اغلب در رشته‌های مختلف ورزشی، نقش تعیین کننده ای ایفا می کنند. با این حال، در مرحله اولیه استعدادیابی که در برخی رشته‌ها بین ۴ تا ۶ سالگی انجام می گردد (مانند ژیمناستیک، اسکی مارپیچ، شنا) پیشگیری و چگونگی رشد و تکامل فرد کار بسیار دشواری است. این امر زمانی عملی است که مفاصل پا، پهنای لگن و شانه و نسبت بین لگن و شانه‌ها مورد آزمایش قرار گیرد.

۳- وراثت: وراثت پدیده بیولوژیکی بسیار پیچیده ای است که اغلب در ورزش نقش مهمی ایفا می کند. اگرچه از طریق تعلیم و تربیت، تمرین و شرایط اجتماعی، قابلیت ارثی ممکن است اندکی تغییر کند، اما کودکان اغلب ویژگی‌های بیولوژیکی و روانی والدین خود را به ارث می برند.

۴- تسهیلات و امکانات ورزشی و شرایط آب و هوایی: نوع رشته‌هایی که ورزشکاران در آن انتخاب شده‌اند، نقش حدود کننده ای ایفا می کند.

۵- وجود متخصص یا میزان آگاهی و دانش مربی در استعدادیابی و آزمون گیری، انتخاب ورزشکاران را محدود می سازد. در صورتی که برای استعدادیابی از روش‌های علمی و پیشرفته استفاده شود، به احتمال زیاد چهره‌های مستعد برای رشته‌های مختلف ورزشی کشف خواهند شد.

مراحل پیشرفت ورزشکار بعد از استعدادیابی نیز یکی رشد همه جانبه و کامل و دیگری تخصصی شدن ورزش و سپس رسیدن به حداکثر توانایی‌ها می باشد. (۵)

الگوهای نظری متعددی برای شناسایی عوامل مؤثر بر عملکردهای ورزشی در گروهی از ورزشکاران، ارائه شده که تعدادی از آنها یک دوره تمرین را نیز شامل میشود. بیشتر الگوها، استعداد ورزشی را حاصل مجموعه ای از متغیرها در نظر میگیرند؛ بنابراین شناخت درست این متغیرها کمک میکند تا فرایند استعدادیابی ورزشی با توفیق بیشتری همراه شود.

همانطور که اشاره شد، هدف از تحقیق حاضر بررسی موانع استعدادیابی در ورزش ایران بود. در این زمینه نتایج تحقیق نشان داد که ۷۰٪ موانع در مسیر استعدادیابی ایران تا رسیدن به هدف خود که شکوفا شدن ورزش قهرمانی و حرفه‌های کشور است، وجود دارد. این موانع در هفت فاکتور دسته بندی شدند و فاکتورها با استفاده از نتایج آزمون فریدمن، اولویت بندی شدند تا به ترتیب از

مهمترین به کم اهمیتترین فاکتور در این حوزه مشخص شوند. فاکتور موانع انسانی با شش مؤلفه، مهمترین فاکتور شناخته شد. موانع دسته بندی شده در این قسمت مربوط به منابع انسانی است که در امر استعدادیابی دخیل اند و مشکلات مربوط به این قسمت اغلب مربوط به نبود تخصص و حرفه کافی در بین افرادی است که در امر استعدادیابی درگیر بوده و متولیان این امر هستند. (۳) در نهایت با توجه به یافته های تحقیق، تعداد ۷۰ مانع در استعدادیابی ورزش ایران شناسایی شد که در هفت فاکتور دسته بندی شدند و اولویتبندی اهمیت فاکتورها در نتیجه آزمون فریدمن اینگونه بود ۱. موانع

انسانی، ۲. موانع مالی، ۳. موانع حمایتی و پشتیبانی، ۴. موانع مدیریتی، ۵. موانع زیربنایی، ۶. موانع فرایندی، و ۷. موانع علمی و پژوهشی. (۳)

نوید اسدی و همکاران (۱۳۹۶)، پژوهشی را با هدف بررسی موانع استعدادیابی در ورزش ایران انجام دادند که نتایج پژوهش حاضر نشان دهنده وجود موانع بسیاری در ساختار استعدادیابی ورزش کشور بود که نیاز به توجه مدیران و سیاستگذاران عرصه ورزش دارد تا با برطرف شدن آنها، ورزش کشور به آنچه برای آن هدف گزینی شده است، دست یابد. (۳) همچنین محمدحسین نوری (۱۳۹۷) مقاله مطالعات استعدادیابی ورزشی انجام داده است که در این مقاله با مروری بر مطالعات صورت گرفته در حوزه استعدادیابی ورزشی به چالشها، تنگناها و کمبودهای موجود در مسیر استعدادیابی علمی اشاره دارد. مطالعات حوزه استعدادیابی ورزشی نوپا بوده و هنوز الگوی مشخص و همه جانبه ای که دربرگیرنده همه ابعاد باشد، ارائه نشده است. (۱۰) محمد نوحی و همکاران (۱۳۹۷)، در مقاله نقش مدیریت استعدادیابی در ورزشهای رزمی به بررسی تعیین نقش مدیریت استعدادیابی در رشته های رزمی پرداخته است. نتایج این پژوهش نشان داد استفاده از مدیریت استعداد و شناسایی پستهای کلیدی و قرار دادن افراد شایسته در این منصب هاست که این خود میتواند به بهبود امور کمک شایانی کند. اما آنچه در نهایت سبب می شود مدیریت استعداد نتایج مطلوبی را در سازمان به همراه داشته باشد، وجود حمایت همه جانبه مدیران و تداوم این حمایت است، در غیر این صورت موفقیتی حاصل نخواهد شد. (۹) امین کلانی و همکاران (۱۳۹۹) در مقاله تدوین الگوی جامع استعدادیابی در ورزش قهرمانی ایران نشان داد برای مدیریت کردن استعدادیابی ورزش قهرمانی کشور، نخست باید فرآیندی برای استعدادیابی وجود داشته باشد. فرآیند استعدادیابی به عنوان عواملی که به صورت مستقیم بر پدیده اصلی تأثیر میگذارد مشتمل بر پنج مقوله به دست آمد شامل

پیشدرآمدها (چالشهای درونی و بیرونی)، ورودی (کودکان هشت تا 16 سال)، فرآیند (کشف و غربالگری، شناسایی و استعدادگزینی، جذب و هدایت، استعدادپروری و نخبگی)، خروجی (قهرمانی و پسا قهرمانی) و بازخورد (درونی و بیرونی) بود. (۷) محمد نوحی و همکاران در سال ۱۳۹۸، در مقاله نقش مدیریت استعدادیابی در ورزشهای رزمی به بیان این نکته می پردازد که با وجود منابع انسانی در کشور ایران توجه کمتری به بحث مدیریت و فرایند استعدادیابی میشود، به طوریکه اغلب ورزشکارانی که در این رشته ها به مقام قهرمانی رسیده اند، از طریق استعدادیابی کشف نشده بوده اند. (۹) کهندل و همکاران، در سال ۱۳۹۰، شاخصهای آنروپومتریکی، شاخصهای جسمانی - حرکتی، شاخصهای فیزیولوژیکی و در نهایت شاخصهای روانی و اجتماعی را به عنوان اولویتهای استعدادیابی در ورزشهای رزمی معرفی کردند. (۸) دوستداری و همکاران (۱۳۹۴) مهمترین مشکلات استعدادیابی فوتبال را کمبود امکانات مالی و مادی برای استعدادیابی فوتبال، نبود کمیته های تخصصی استعدادیابی در باشگاهها، نداشتن برنامه اصولی برای استعدادیابی فوتبال، آشنا نبودن با روشهای علمی استعدادیابی، و تربیت نکردن افراد متخصص در امر استعدادیابی توسط سازمانهای مربوط بیان کردند (۶)

نتیجه گیری

نتایج این پژوهش نشان داد برای مدیریت کردن استعدادیابی ورزش، نخست باید فرآیندی برای استعدادیابی وجود داشته باشد. فرآیند استعدادیابی به عنوان عواملی که به صورت مستقیم بر پدیده اصلی تأثیر می گذارد مشتمل بر پنج مقوله است شامل درآمدها (چالشهای درونی و بیرونی)، ورودی (کودکان هشت تا ۱۶ سال)، فرآیند (کشف و غربالگری، شناسایی و استعدادگزینی، جذب و هدایت، استعدادپروری و نخبگی)، خروجی (قهرمانی و پسا قهرمانی) و بازخورد (درونی و بیرونی) است. فرآیند کشف و تربیت استعدادهای امری علمی و محتاج به پیش درآمدهایی است که از مهمترین آنها می توان به سیاستگذاری و حمایت دولت، ایجاد و برقراری تعامل و همکاری ذینفعان، توسعه منابع انسانی متخصص استعدادیابی، ایجاد ارتباط مناسب بین ذینفعان علی الخصوص مراکز آموزشی و تحقیقاتی و به طور مشخص دانشگاهها با مراکز اجرایی، تقویت و تأسیس پایگاهها و مراکز تخصصی استعدادیابی خصوصی و دولتی در سطح کشور، توسعه مدارس ورزش از ابتدایی تا هنرستان، ایجاد

کمیتة استعدادیابی در فدراسیون‌ها و آموزش‌وپرورش، توسعه و ترویج ورزش همگانی، توانمندسازی ذینفعان، ایجاد احساس نیاز به استعدادیابی (بازارسازی)، سازماندهی ذینفعان، توسعه امکانات و زیرساختها، حمایت از بخش خصوصی و رفع موانع، تسهیل در دستوراتعملهای سازمانی، فرهنگسازی و آگاهی‌رسانی، تهیه و توزیع نرم افزارهای استاندارد استعدادیابی، برگزاری کارگاههای آموزشی و دانش افزایی، ایجاد بانک اطلاعات ویژه استعدادیابی، ورزشکاران و مربیان و مهمتر از همه فراهم آوردن زمینه های ورود و حضور اقشار جامعه اشاره کرد که در این امر میتواند شروعی قدرتمند و پرتوان در بخش استعدادیابی باشد. از مشکلات موجود فرایند استعدادیابی که در حال حاضر در ایران اتفاق میافتد عدم شناسایی صحیح و جذب و هدایت مستعدین شناسایی شده به شکل صحیح و علمی جهت ادامه مسیر میباشد.

با توجه به اینکه دستگاه معینی بصورت هماهنگ و جدی به استعدادیابی نمی پردازد و طرح جامعی در این زمینه وجود ندارد. و همچنین ورزش کانگ فوتوآ ۲۱ از گذشته های دور بصورت رزمی اجرا می شده، اما متاسفانه مطالعاتی در زمینه استعدادیابی آن صورت نگرفته است .

منابع:

۱. اسدی-ن، گودرزی-م، سجادی-س، علی دوست قهفرخی-ا. (۱۳۹۳) طراحی نظام مطلوب استعدادیابی ورزش بسیج ایران»، طرح تحقیقاتی، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی بسیج، تهران، ص ۶۳-۵۴. بررسی موانع استعدادیابی در ورزش ایران ۳۱.
۲. اسدی-ن، گودرزی-م، سجادی-س، علی دوست قهفرخی-ا. ساخت روایی و پایایی پرسشنامه موانع استعدادیابی در ورزش ایران. نشریه رویکردهای نوین در مدیریت. بهار ۱۳۹۹. دوره ۸. شماره ۲۸: ۲۲-۹.
۳. اسدی-ن، گودرزی-م، سجادی-س، علی دوست قهفرخی-ا. بررسی موانع استعدادیابی در ورزش ایران. نشریه رویکردهای نوین در مدیریت، پاییز ۱۳۹۶. دوره ۵. شماره ۱۸.
۴. امیرتاش-ع. وضعیت موجود و شاخصهای استعدادیابی هندیال سالنی مردان از دیدگاه مربیان نخبه کشور. نشریه علوم حرکتی و ورزش. ۱۳۸۴؛ ج ۱، ش ۶، ص ۵۱-۲۵.
۵. حسینی- س، حمیدی- م، قربانیان رجبی-آ، سجادی-س. شناسایی قوتها، ضعفها، فرصتها و تهدیدهای استعدادیابی در ورزش قهرمانی جمهوری اسلامی ایران و تنگناها و چالشهای فراروی آن. مجله مدیریت ورزشی. تابستان ۱۳۹۲؛ شماره ۱۷: ص ۲۹-۵۴.

۶. دوستداری-س، گنجوی-ا، سهیلی-ب. بررسی مشکلات استعدادیابی فوتبال. نشریه مدیریت ورزشی، دوره ۷، ش ۴: ص ۶۲۱ - ۶۳.
۷. کلانی-ا، الهی-ع، سجادی-س، زارعیان-ح. تدوین الگوی جامع استعدادیابی در ورزش قهرمانی ایران. مجله پژوهش در ورزش تربیتی. پاییز ۱۳۹۹؛ دوره ۸، شماره ۲۰، ص ۳۳-۵۰.
۸. کهندل، مهدی؛ اشرف گنجویی، فریده؛ نوحی، محمد ۱۳۹۰. بررسی و معرفی شاخصهای استعدادیابی در ورزشهای رزمی از دیدگاه مربیان و رؤسای هیأتها و ارائه الگو. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز
۹. نوحی-م، شهلائی-ج، هنری-ح، غفوری-ف. نقش مدیریت استعدادیابی در ورزش های رزمی. مجله رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی. پاییز ۱۳۹۸؛ دوره ۷، شماره ۲۶: ص ۱۹-۹.
۱۰. نوری-م، صادقی-ح. مروری بر مطالعات استعدادیابی ورزشی. نشریه مدیریت ورزشی. تابستان ۱۳۹۷؛ دوره ۱۰؛ شماره ۲: ص ۳۸۷-۴۰۰.